

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра судочинства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Юридична клінічна освіта

Освітня програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 4 від 06 грудня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Юридична клінічна освіта
Викладач (-і)	Ковалишин Олександр Романович, доц., к.ю.н.
Контактний телефон викладача	(0342)59-61-33
E-mail викладача	Ковалишин Олександр Романович oleksandr.kovalyshyn@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://ksud.pnu.edu.ua/графік-самостійної-роботи-зі-студент/ Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження планів та змісту курсових робіт, індивідуальних науково-дослідних завдань.

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення є теоретико-методологічні основи юридичної практики, що застосовується в діяльності юридичних клінік України, практичне застосування елементів професійного досвіду практикуючого юриста, визначення основних етапів роботи з клієнтами, поєднання теоретичного навчання з практикою, формування у студента-юриста професійних навичок та правосвідомості. Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Загальна частина.

Вибіркова навчальна дисципліна «Юридична клінічна освіта» вивчається разом із іншими нормативними і вибірковими дисциплінами. Вона є практичною основою для забезпечення набуття слухачами навчального курсу інтегрованих, поглиблених та системно упорядкованих знань щодо особливостей становлення та розвитку юридичних клінік, підготовки та проведення інтерв'ювання, надання правової допомоги, проведення консультацій, представництво інтересів клієнтів у різних інстанціях.

Основними джерелами виступають Конституція України, Цивільний кодекс України, Кодекс України про адміністративні правопорушення, Кримінальний кодекс України, Закон України «Про звернення громадян», Закон України «Про доступ до публічної інформації», Закон України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» та ряд інших законів і підзаконних актів.

Розвиток юридичної вищої освіти в Україні свідчить про те, що здобуття студентами-правниками фахової підготовки високого рівня не можливий без застосування у навчальному процесі інноваційних методик навчання. Однією з проблем у сфері правничої освіти є проблема практичної фахової підготовки юристів. Навчання майбутніх правників вже не може носити суто теоретичний характер. Адже за нинішніх умов йде кардинальне оновлення законодавства, а випускники юридичної спеціальності лише проходять курс навчання за традиційною системою, яка спирається на правові дисципліни без набуття необхідних професійних навичок застосування норм права до реальних ситуацій. Враховуючи те, що велика частка випускників денної форми навчання у вищих навчальних закладах освіти є молодь у віці 21-22 роки, які фактично не мають достатнього життєвого досвіду, що є необхідним для надання якісних правничих послуг населенню, то

вочевидь постає завдання поліпшення практичної підготовки майбутніх юристів. Тому, з метою вдосконалення методів підготовки правознавців важливим і актуальним є викладання дисципліни "Юридична клінічна освіта".

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Юридична клінічна освіта» є вивчення основних етапів роботи з клієнтами; поєднання теоретичного навчання з практикою; формування у студента-юриста професійних навичок та правосвідомості.

Основними цілями вивчення вибіркової дисципліни «Юридична клінічна освіта» є формування у студентів правового світогляду та мислення, безпосередня участь студентів у вирішенні суспільних проблем шляхом надання безкоштовної правової допомоги соціально незахищеним верствам населення та проведення правопросвітньої роботи; спрямування уваги студентів до етичних проблем в їхній професійній діяльності; формування активної громадянської позиції у студентів; вироблення й удосконалення у студентів професійних умінь і навичок правозастосування та правової просвіти, закріплення на практиці навичок, отриманих у результаті теоретичної підготовки; виховання у студентів почуття відповідальності за виконувану ними роботу; вдосконалення форм і методів інтерактивного навчання студентів.

4. Результати навчання (компетентності)

Загальні компетентності:

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу джерел права та результатів наукових досліджень чинного законодавства України.

Здатність застосовувати знання особливостей ведення переговорів, публічних виступів, підготовки та проведення інтерв'ювання.

Здатність до ведення документообігу в юридичній клініці, вивчення принципів інтерв'ювання, етапів консультування.

Фахові компетентності:

Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти, вироблення позиції по справі.

Здатність аналізувати проблемні питання теорії, практики та законотворчості.

Здатність до консультування з правових питань, доведення до клієнта можливих варіантів вирішення проблеми, роз'яснення правових наслідків кожного із них;

Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення, здатність давати юридичну кваліфікацію відносинам, допомога клієнту у виборі оптимального рішення проблеми;

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий
6	081 Право	3	вибірковий

Тематика курсу

Тема	кількість год.
------	----------------

	лекції	заняття	сам. роб.
Модуль I. Теоретико-правові основи юридичної клінічної освіти			
Тема № 1. Юридичні клініки: історія становлення та розвитку, їх мета і завдання	2	2	6
Тема № 2. Професійна етика у діяльності юридичних клінік	-	2	6
Тема № 3. Підготовка та проведення інтерв'ювання	2	2	6
Тема № 4. Безпосереднє надання правової допомоги	2	2	6
Тема № 5. Публічний виступ та дискусія	2	2	6
Тема № 6. Надання консультацій	2	2	6
Тема № 7. Підготовка довідки по законодавству	-	2	6
Тема № 8. Підготовка юридичних документів	2	2	12
Тема № 9. Представництво інтересів клієнтів у різних інстанціях	-	2	6
	ЗАГ.:	12	18
	Всього:	12	18
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання курсу	Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається п. 4.4 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженим Вченою радою Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 2 від 12.10.2010 р. (зі змінами, внесеними Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту, протокол №5 від 28 лютого 2017 р.) – <i>текст розміщений на інформаційному стенді та сайті Інституту</i> https://law.pnu.edu.ua/організація-навчального-процесу/ .		
Вимоги до письмової роботи	<p>Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання всіма студентами однієї письмової модульної контрольної роботи. Робота виконується на передостанньому семінарському занятті та охоплює теми всіх модулів.</p> <p>На контрольну роботу виносяться практичне завдання, що полягає у вирішенні задачі на 10 балів, 2 описових питання по 10 балів, 2 тестових запитання, які оцінюються по 5 балів, 5 визначень по 2 бали. Максимальний бал за контрольну становить 50.</p> <p><u>За бажанням (для отримання додаткових до 5 балів)</u> студенти можуть виконувати індивідуальні завдання за темою відповідного семінарського заняття. Види, приклади підготовки та критерії оцінювання індивідуальних завдань курсових робіт <i>знаходяться на кафедрі та розміщені на сайті кафедри</i> https://ksud.pnu.edu.ua/індивідуальні-завдання/</p>		
Семінарські заняття	Система оцінювання семінарських занять визначена п.п. 4.4.3.2, 4.4.3.3 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника		
Умови допуску	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови		

до підсумкового контролю	допуску до підсумкового контролю визначаються р. 5 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
7. Політика навчальної дисципліни	
<p><u>Письмові роботи:</u> Планується виконання студентами обов'язкових та додаткових декількох видів письмових робіт: обов'язкової письмової контрольної роботи, письмових тестових завдань за темами, винесеними на самостійне опрацювання (перелік міститься в Методичних вказівках і завданнях для підготовки до семінарських (практичних) занять), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях тощо, а також додаткових письмових індивідуальних завдань, курсових робіт (за вибором студента)– <i>Методичні вказівки розміщені на сайті кафедри https://ksud.pnu.edu.ua/денна-форма-навчання/; https://ksud.pnu.edu.ua/індивідуальні-завдання/.</i></p> <p><u>Академічна доброчесність:</u> Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/.</p> <p><u>Відвідування занять</u> Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу.</p> <p>Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (п. 5.1.2 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника https://law.pnu.edu.ua/організація-навчального-процесу/).</p>	
8. Рекомендована література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ващук О.Л., Гера Р.Ю. Посібник для консультанта юридичної клініки. – Львів: ПАІС, 2008. – 248 с. 2. Галай А.О. Основні навчальні компоненти юридичної клінічної освіти: шляхи впровадження клінічного спецкурсу та практики студентів у навчальний процес вищих навчальних закладів в Україні. Навчальний посібник. – К.: КНТ, 2009. – 96 с. 3. Галай А.О., Стаднік В.В. Організаційна та управлінська модель юридичної клініки в Україні: забезпечення якісного функціонування: навчальний посібник. – К.: Атіка, 2005. 4. Галай А.О., Іваніщ Я.В., Стаднік В.В. Основи юридичної клінічної практики: Навчально-методичний посібник/За ред. А.О. Галай. – К.: Атіка, 2007. 5. Дулеба М.В. Діяльність юридичних клінік в Україні: шляхи розвитку та вдосконалення. Науково-практичний посібник. – К.: Атіка, 2004. 	

Викладач _____ к.ю.н. О.Р. Ковалишин